

בסדר גמור, ללא רבב, בעוד שהרמטכ"ל אינו בסדר, למרות שהמיצתו שלו נתקבלה עליידי גולדה! מוזר!

ואם גולדה לא מסרה בישיבת הממשלה ב-4 באוקטובר את המידע החיוני על כל מה שקורה בסכנות — אין זה חלילה "מישגח", הוא כל שכן שאיננו "מישגח חמור". הוועדה רק אמרה, בחילו ורחימו, ש"מן הנכון היה" (!) מצידה למסור את המידע אז.

אומרים ש"הסיגנון הוא האדם". הסיגנון הוא גם הוועדה. העיוות היסודי של דו"ח ועדת אגרנט — עיוות המתברר תוך ניתוח ענייני של מימצאיו — מתגלה כבר כעצם ניסוח הדברים.

אנאטומיה של עיוות

ההכרזת הסיגנון בגישה לשני הדרגים — הצבאי והשליטוני — הוא פונקציה של הגישה היסודית של ועדת אגרנט. **היא דנה בכל הזמירות את הדרגים הצבאיים. אבל היא מטרת את הדרגים השליטוניים.**

אין זה רק אי-צדק, כפי שאמר דדו, בתגובתו הראשונה והמרישמה: "יחס של איפה האיפה".

אילו היה זה רק אי-צדק, ניתן היה לומר: הוועדה דנה דק-צדק את החיילים. אך לא מיצתה את הדין לגבי הפוליטיקאים.

האמת היא המורה הרבה יותר.

אין כאן אי-צדק בלבד. יש כאן עיוות.

כדי להסביר זאת, מן הראוי להשתמש כאן בדוגמה של מאוניים. על הכף האחת מונח הפיקוד של צה"ל. על הכף השנייה מונח השליטון — שר הביטחון, ראש הממשלה, שרי המיטבה, הממשלה כולה, ולמעשה גם ועדת החוק-הלביטחון של הכנסת. כאשר מתרוממת כף אחת של המאונים, יורדת האחרת.

כאשר מקילים באחריות הדרג השליטוני, מוסיפים אוטומטית למישקל האחריות של הדרג הצבאי.

לא זו בלבד שנעשה כאן מעשה של איפה-ואיפה, עליידי ההחמרה עם דדו, זעירא, גונן העוריהם, לעומת היחס הסלחני כלפי דין, גולדה ושח"ל.

אלא שעל-ידי ההתעלמות מן האחריות הנוראה הרובצת על אנשי השליטון הפו ליטי, מטילים אחריות הרבה יותר חמורה על הדרג הצבאי.

זהו, בקיצור נימרון, העיוות.

האחריות המיניסטריאלית

בעיקר מתמקד עיוות זה, הזורס את הבסיס המוסרי המעשי של דו"ח אגרנט — באישיותו, בתפקידו ובאחריותו של האיש משה דיין.

הוועדה עשתה את המאמץ המרכזי — בגבולות החיגיון, ומעבר לגבולות החיגיון — לטהר את משה דיין מכל אחריות למחבלים הנוראים.

בצורה מורה היא גערה בכך על-ידי תנועות המתאה.

החל במושי אשכנזי, הטילו אנשי המתאה על משה דיין, "אחריות מיניסטריאלית"

בפסוק זה, מכונסים שני הגורמים האלה יחדיו, ללא אפלייה. אולם דו"ח נעשית לא רק אבחנה עניינית — הגורמים הצבאיים לחוד, והגורמים "האזרחיים" לחוד — אלא גם אבחנה סיגנטיית.

הדו"ח מדבר עליהם בשתי שפות.

אני משוכנע שזה נעשה לא-בכוונה, האף לא-ביוחצין. המישה בעלי הדו"ח בוודאי לא היו מודעים לכך. אבל דווקא משום כך יש משמעות עמוקה לעובדה זו.

כאשר הם מדברים על הדרג הצבאי הם מדברים ללא כחל ושרק, בשפה בוטה, תוך קביעות חדות וחד-משמעיות. כמעט שאמרת: באכזריות, ללא חמלה. זה היה תפקידם.

אך כאשר הם מדברים על הדרג המדיני, הם מדברים בלשון תללקה. הם מניחים הנחות שלפנים משורת הדין. הם מתבטאים בסיגנון מעודן, ביראת-כבוד, כמעט בחרדת-קדוש.

וזו לא היה תפקידם.

לגבי גונן: "הוראה אומללה", "שה מחוץ לתחום פיקודו", "שיקולים מסויימים) לא הצדיק... בשום אופן (החלטה מסוימת)", "מישגח חמור".

לגבי דדו: "נושא באחריות אישית", "לא עשה מאמץ של ממש", "החליש את עירונותו", "לא נשקל עליידי כראוי", "אף לא יצא... לחיזות", "ביטחון מופרז".

לגבי אלי זעירא: "גממה לפסקנות", "ביטחון עצמי רב", "נכונות לשים עצמו פוסק אחרון", וכן הלאה.

אף לא ביטוי אחד מסוג זה, בסיגנון זה, מופיע בכל צע עמודי הדו"ח הזה כלפי שרי הביטחון, ראשי הממשלה או אישיות שילמדו נית אחרת.

כאן לא מדובר על ביטחון עצמי מופרז, ולא נבדק היכן שהו בשעה שהיו צריכים להיות רתוקים לתפקידיהם, ולא נאמר זכר על פסקנות, על הוראות אומללות, על מישגח חמורים. יוק.

לגבי דין, למשל, צויין על דרך החיוב שביקר באותה תקופה בחזית הסורית — אך לא צויין כלל של א ביקר בחזית המצרית. פרט זעיר — אך מאלף מאין כמוהו.

כאשר מציין הדו"ח שדין התנגד לגיוס מזוא מערף-המיזואים ביומי-הפורה בכוקר (!) נאמר הדבר לחיוב.

"שר הביטחון היה בעד גיוס אותו סדר-כוחות מירבי שהספיק, לדעת הרמטכ"ל, למטרת מיגונה". מי שיקרא פסוק זה כמה פעמים בעיון, ימצא שאין בו זכר לביקורת כלשהי, ואפילו ברמה, על אי-נכונותו של דין לגייס את כל המילואים — שעות מעטות לפני פרוץ המלחמה. לא זו בלבד, אלא שמוגנטת לתוך פסוק קצר זה אפולוגטיקה שלמה — "סדר-כוחות מירבי", "שהספיק", ועוד, לדעת הרמטכ"ל — כלומר, מייחסים את החלטת דין לשיקולי הרמטכ"ל, למרות שהרמטכ"ל עצמו הציע גיוס הרבה יותר נרחב!

כאשר הדו לא דאג לתיגבור הקו מול המצרים, הרי היה לו, "ביטחון מופרז", דבר ש"החליש את ערונותו". כאשר משה דיין לא דאג לתיגבור הקו מול המצרים, "היה שר הביטחון שקט". תבדל מילולי מרתק. המלים "מופרז" ו"החליש" מעוררות אססימילציה שלילית. "שקט" היא מילה חיובית.

לראש הממשלה, עומדת... הזכות הגדולה" שהיא החליטה, בבוקר יומי-הכיפורים, לפי דרישת הרמטכ"ל, לגייס את כל המילואים, בעוד שדין רצה לגייס רק חלק, "זכות גדולה" — על כך שעשתה את המוטל עליה. לפי אותו החיגיון, מיתה הוועדה צריכה לקבוע שדין, שהתנגד לאותו גיוס מקיף, "לא עמדה לו זכות גדולה". גרוע יותר: שעשה מישה תמור, אבל אין לכך זכר בדו"ח.

דין נשאר בסדר גמור בתקשר זה.

משמע — גולדה ודין, שהכריעו הכרעות הפופות, שניהם